1951 ମେ 24

ଲୋଗେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ଝା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ଶ୍ରୀ ପୋଲାଇଲାଲ ବିଶ୍ୱାସ

[ପ୍ରଧାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଶ୍ରୀ ହରିଲାଲ୍ କାନିୟା, ପତଞ୍ଜଳି ଶାସ୍ତ୍ରୀ, ଏସ୍. ଆର୍. ଦାସ ଏବଂ ଭିଭିଆନ୍ ବୋଷ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ]

ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା (1898ର V), ଧାରା 439 (4) - ଦୋଷମୁକ୍ତି ବିରୋଧରେ ପୁନରୀକ୍ଷଣ - ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷମତା – ତଥ୍ୟର ନିଷ୍କର୍ଷର ପରିବର୍ତ୍ତନ – ଅନୌଚିତ୍ୟର

ଯଦିଓ ଅପରାଧ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 439ର ଉପଧାରା (1) ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଧାରା 423 ଦ୍ୱାରା ଅପିଲ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି କ୍ଷମତାକୁ ନିଜ ଇଚ୍ଛାନୁସାରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାଧିକୃତ କରିଥାଏ, ତଥାପି ଉପଧାରା (4) ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ "ଦୋଷମୁକ୍ତ ଫଳାଫଳକୁ ଦୋଷସିଦ୍ଧିରେ ବଦଳାଇବାର" ର କ୍ଷମତାକୁ ବାଦ୍ ଦେଇଥାଏ । ଏହାର ଅର୍ଥ ଏହା ନୁହେଁ ଯେ, ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିବା ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଘରୋଇ ପକ୍ଷର ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ, ଏକ ଆଇନ୍ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରମାଣର ପୁନଃ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିପାରିବେ ଏବଂ ତଥ୍ୟଗତ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ବଦଳାଇପାରିବେ, ଯାହା ଉପରେ ଦୋଷମୁକ୍ତି ଆଦେଶ ଆଧାରିତ, ପରନ୍ତୁ ଏହା କେବଳ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ଦଣ୍ଡବିଧାନ କରିବା ଠାରୁ ଦୂରେଇ ରହେ ।

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା: ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 17/1951 ।

ଫୌଜଦାରୀ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ସଂଖ୍ୟା 1533/1950ରେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର (ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଇମାମ) 1951,ଜାନୁଆରୀ 22 ତାରିଖର ଏକ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ *ଏସ୍. ପି. ସିହ୍ନା* (ତାଙ୍କ ସହିତ *ପି. ଏସ୍. ସଫୀର ଏବଂ କେ. ଏନ୍. ଅଗ୍ରୱାଲ*) ।

ଉତ୍ତରଦାତା ହାଜର ହେଲେ ନାହିଁ ।

1951 ମେ 24 ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

1951

ଲୋଗେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଝା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଶ୍ରୀ ପୋଲାଇଲାଲ ବିଶ୍ୱାସ

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ପତଞ୍ଜଳି ଶାସ୍ତ୍ରୀ

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ପତଞ୍ଜଳି ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା – ଦୌରା ବିଚାରପତି ପୁର୍ନିୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଦୋଷମୁକ୍ତି ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶରୁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହା ଏକ ଆବେଦନ ।

ପୁଲିସ ନିକଟରେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଜଣେ ପୋଲାଇ ଲାଲ ବିଶ୍ୱାସଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ ଉପରେ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା 147, 148, 323, 324, 326, 302 ଏବଂ 302/149 ଅନୁଯାୟୀ ଆରୋପିତ ଅପରାଧ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମକଦ୍ଦମା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲାଟି ଏହା ଥିଲା ଯେ, ଅଭିଯୋଗକାରୀ 1949 ମସିହା ନଭେମ୍ବର 29 ତାରିଖ ଦିନ ସକାଳ ପ୍ରାୟ 10ଟା ସମୟରେ ତାଙ୍କ କ୍ଷେତରେ ଧାନ ଅମଳ କରୁଥିବା ବେଳେ, ପ୍ରାୟ 50 ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ବର୍ଚ୍ଛା, ଲାଠି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଧରି କ୍ଷେତକୁ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ବିଶୃଙ୍ଖଳ ଗୋଷ୍ଠୀର ନେତୃତ୍ୱ ନେଉଥିବା ପ୍ରଥମ ଆବେଦନକାରୀ ଲୋଗେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଝା, ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ସହ ସମସ୍ତ ବକେୟା ବିବାଦର ସମାଧାନ ଦାବି କରିଥିଲେ ଏବଂ କହିଥିଲେ ଯେ ବିବାଦର ସମାଧାନ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଧାନ ଉଠାଇବାକୁ ଦେବେ ନାହିଁ । ଏହା ପରେ ଏକ ବାକ୍ କଳହ ହୋଇଥିଲା, ଯାହାର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ ଲୋଗେନ୍ଦ୍ର ନିଜ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲା । ତାପରେ ଲୋଗେନ୍ଦ୍ର ଓ ତାର ଜଣେ ଲୋକ, ହରିହର, କାଙ୍ଗାଳି ନାମକ ଜଣେ ଶ୍ରମିକକୁ ବର୍ଚ୍ଛା ମାଡ଼ କଲେ, ଯେ କି ତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ ଏବଂ ଘଟଣାସ୍ଥଳରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କଲେ । ଏହି ସୂଚନା ପୁଲିସକୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯିଏ ଏହି ମାମଲାର ତଦନ୍ତ କରି ଦୋଷାରୋପ ଫର୍ଦ୍ଦ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଏହି ମାମଲାର ବିଚାର କରୁଥିବା ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଏକ *ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ* ମାମଲା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି ଏବଂ ବିଚାରଣ ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପ୍ରେରଣ କରିଥିଲେ ।

ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଦୋଷୀ ନୁହେଁ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରି *ଅନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ* ଅଭିଯୋଗ କରିଥିଲେ ଯେ, ଲୋଗେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଭାଇ ମହେନ୍ଦର ଏବଂ ଦେବେନ୍ଦର (ଆବେଦନକାରୀ 2 ଏବଂ 3) ଦଣ୍ଡଖୋରା ଗ୍ରାମରେ ଉପସ୍ଥିତ ନଥିଲେ, ଯାହା ସହ ସେମାନଙ୍କର କିଛି ସମ୍ପର୍କ ନଥିଲା, କାରଣ ସେହି ଗ୍ରାମର ସମସ୍ତ ଜମି ପୂର୍ବ ବିଭାଜନ ସମୟରେ ଲୋଗେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଆବଣ୍ଟିତ କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ଏହା ଯେ, ଘଟଣା ସମୟରେ ଲୋଗେନ୍ଦ୍ର ନିଜେ ଗ୍ରାମରେ ନଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଏହାର ତୁରନ୍ତ ପରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଏବଂ ଗ୍ରାମରେ ଥିବା ତାଙ୍କ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ଇଙ୍ଗିତରେ ତାଙ୍କୁ

1951

ଲୋଗେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଝା
ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ବନାମ
ଶ୍ରୀ ପୋଲାଇଲାଲ
ବିଶ୍ୱାସ

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ପତଞ୍ଜଳି
ଶାସ୍ତ୍ରୀ

ସେହି ସ୍ଥାନକୁ ଅଣାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପୂର୍ବରୁ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିସାରିଥିବା ସହକାରୀ ଉପ-ଆରକ୍ଷୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗିରଫ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଗ୍ରାମରେ ଦୁଇଟି ଗୋଷ୍ଠୀ ଥିଲେ, ଗୋଟିଏ ଗୋଷ୍ଠୀର ନେତୃତ୍ୱ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟ ହରିମୋହନ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀର ନେତୃତ୍ୱ ଲୋଗେନ୍ଦ୍ର ନେଉଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ନେତାମାନଙ୍କ ପରିବାର ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ ଅପରାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଦୀର୍ଘ ଦିନର ଶତ୍ରୁତା ଥିଲା, ଯାହାର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ଏହି ମିଥ୍ୟା ମାମଲା ଲଗାଯାଇଥିଲା ।

ବିଦ୍ୱାନ ଦୌରା ବିଚାରପତି ଏହି ପ୍ରମାଣକୁ ଅତି ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହା ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିବାଦିତ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ବିଷୟରେ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ସତ୍ୟ ଥିଲା । ତେବେ, ସେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର *ଅନ୍ୟତ୍ର ସ୍ଥିତ ବାହାନାକୁ* ସନ୍ତୋଷଜନକ ଭାବେ ପ୍ରମାଣିତ କରାଯାଇନଥିଲା, ଓ ସେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ, "କିନ୍ତୁ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ସତ୍ୟତାକୁ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପକ୍ଷର ମିଥ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ପ୍ରତିବାଦୀ ପକ୍ଷର ଦୁର୍ବଳତାରୁ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ନିଜର ଶକ୍ତି ହାସଲ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷକୁ ନିଜ ଗୋଡ଼ରେ ଠିଆ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହା ଯେଉଁ କାହାଣୀ କହିଥିଲେ ତାହାକୁ ପ୍ରମାଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯିବା ପୂର୍ବରୁ, ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ଘଟଣାର ରୂପକୁ ନେଇ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗକୁ ସନ୍ଦେହ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ପ୍ରମାଣିତ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ" । ଏହି ଢଙ୍ଗରେ ମାମଲାର ବିଚାର କରି ଓ ବିବାଦୀୟ ଜମିରେ ପୋଲାଇଙ୍କର ବଟାଇ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଥିଲା ଓ ଏହି ଘଟଣା ଘଟିବା ସମୟରେ ସେ ଚାଷ କରିଥିବା ଧାନ ଫସଲ ଅମଳ କରୁଥିଲେ ଯାହା ଅଭିଯୋଜନ ମାମଲାର ଆଧାର ଥିଲା, ଏହାକୁ ଦେଖି ବିଦ୍ୱାନ ଦୌରା ବିଚାରପତି ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ, ଯେଉଁମାନେ ବିପକ୍ଷ ଗୋଷ୍ଠୀର ଥିଲେ, ପ୍ରମାଣକୁ ଗମ୍ଭୀରତାର ସହିତ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର କାହାଣୀ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ । ପୋଲାଇ, ଯିଏ ତାଙ୍କ ଆଇ ପରଶମଣିଙ୍କ ଠାରୁ ବଟାଇ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଉପରେ ଏହି ଜମିକୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲେ, ଯିଏ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାଳିତ ହୋଇଥିଲେ ବୋଲି ଆରୋପ ହୋଇଥିଲା, କେବଳ 19 ବର୍ଷ ବୟସର ଥିଲେ, ଏବଂ ଅବିବାହିତ ଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଇଙ୍କ ନିକଟରେ ଏବେ ବି ରହୁଥିଲେ । ସେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ବଟାଇଦାର ବୋଲି ଦାବି କରିନଥିଲେ । ବିଦ୍ୱାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କହିଥିଲେ ଯେ, "ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ମୋତେ ଏହା ସମ୍ଭବ ଲାଗୁନାହିଁ ଯେ ତାଙ୍କ ନାନୀଙ୍କ ଜୀବଦ୍ଦଶାରେ, ଯିଏ ତାଙ୍କୁ ନିଜ ଛୁଆ ପରି ବାଲ୍ୟକାଳରୁ ଲାଳନପାଳନ କରିଥିଲେ,

ପୋଲାଇଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ମାମୁଁଙ୍କ ଜମିରେ ଚାଷ କରି ବଞ୍ଚିବାର ଅନୁମତି ମିଳିଥାନ୍ତା । ମୋତେ ଏହା ଆକୃଷ୍ଟ କରେ ନାହିଁ ଯେ ଅବିବାହିତ ବାଳକ ପୋଲାଇ ବିନା କୌଣସି ସମସ୍ୟା ସହିତ ତାଙ୍କ ପିଲାବେଳୁ ରହୁଥିବା ତାଙ୍କ ମାମୁଁଘରର ଜମିର ବଟାଇ ଚାଷ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ, ବିଶେଷ କରି ତୀର୍ଥାନନ୍ଦ (P. W. 14)ଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକଟିତ ଚାଷର ଅତ୍ୟଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ବହନ କରିପାରିଥାନ୍ତେ ।" ତେଣୁ ପୋଲାଇ ନିଜ ନାନୀ କିମ୍ବା ମାମୁଁଙ୍କ ଜମିକୁ ଚାଷ ପାଇଁ ବଟାଇଦାର ଭାବେ ନେଇଥିବା ଏବଂ ଘଟଣା ଘଟିବା ସମୟରେ ଜମିରେ ଧାନ ଫସଲ ଅମଳ କାମରେ ନିୟୋଜିତ ଥିବାର ସମଗ୍ର କାହାଣୀକୁ ସେ ବିଶ୍ୱାସ କରିନଥିଲେ । ତାଙ୍କ ମତରେ ଏହି ମିଥ୍ୟା କାହାଣୀଟି "ଘଟଣାର କଥିତ ରୂପରେଖକୁ ନେଇ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ମାମଲାକୁ ଗୁରୁତର ଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା" । ସେ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଏବଂ ବିରୋଧାଭାସ ପାଇଥିଲେ, ଯାହା ତାଙ୍କ ମତରେ, ପ୍ରକୃତ ତଥ୍ୟ ଲୁଚାଇବାରେ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ଦୋଷୀ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇଥିଲା । ବିଦ୍ୱାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ, "ପ୍ରକୃତ ତଥ୍ୟର ଏପରି ଲୁଚାଇବାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, କାହାକୁ ଦାୟୀ କରିବା ଏବଂ ଦୁଇ ପକ୍ଷ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଲଢ଼େଇ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା ଏବଂ କେଉଁଟି ଆତ୍ମରକ୍ଷା କରିଥିଲା ତାହା ସ୍ଥିର କରିବା ସମ୍ଭବ ବୋଲି ମନେ ହୁଏ ନାହିଁ । ଏଭଳି ସ୍ଥିତି ଯୋଗୁଁ ଯାହା ଘଟିଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ କୌଣସି ପକ୍ଷକୁ ଦାୟୀ କରିବା ଆଦୌ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଏହି ଘଟଣାର ଏପରି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ସହିତ ଅଭିଯୋଜକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗର ଘଟଣାର ଶୈଳୀ, ସନ୍ଦେହ ବାହାରେ ସତ୍ୟ ବୋଲି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇନାହିଁ, ମୁଁ ଭାବୁଛି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନେ କୌଣସି ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପାରିବେ ନାହିଁ, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ" । ତଦନୁସାରେ, ବିଦ୍ୱାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ଅଭିଯୋଗରୁ ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ।

ସେହି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗକାରୀ ପୋଲାଇ ଅପରାଧ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 439 ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାଏର କରିଥିଲେ । ଏହି ଆବେଦନ ଉପରେ ଶୁଣାଣି କରିଥିବା ବିଦ୍ୱାନ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ପରିଶେଷରେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣର ସମୀକ୍ଷା କରି ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ, ବିଦ୍ୱାନ ଦୌରା ବିଚାରପତିଙ୍କ ରାୟକୁ ବଳବତ୍ତର ରଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କାରଣ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦୋଷ ମୁକ୍ତି ଘୋଷଣା "ବିକୃତ" ଥିଲା । ତାଙ୍କ ମତରେ, "ଏଭଳି ଏକ ମାମଲାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାୟ ଏକ ବାସ୍ତବ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣର ଅଭାବକୁ ଦର୍ଶାଉଛି । ଦୌରା ବିଚାରପତି ଏହି ମାମଲାରେ କ୍ଷୁଦ୍ର ତ୍ରୁଟିକୁ ଦେଖି ଓ ସମ୍ପୃକ୍ତ ମାମଲା ସମ୍ବନ୍ଧରେ

1951

ଲୋଗେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଝା
ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ବନାମ
ଶ୍ରୀ ପୋଲାଇଲାଲ
ବିଶ୍ୱାସ

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ପତଞ୍ଜଳି
ଶାସ୍ତ୍ରୀ

ଯେତେଦୂର ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକୁ ଅଣଦେଖା କରି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ନିଜକୁ ଭୁଲ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ," ଏବଂ ପୋଲାଇଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଚାଷ ଓ ଅମଳ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷର ପ୍ରମାଣକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଯଥାର୍ଥ କାରଣ ନଥିଲା । ଏବଂ ସେ ଏହି ଚେତାବନୀ ସହିତ ସମାପ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ "ମୁଁ, ତଥାପି, ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି ଯେ ଯେତେବେଳେ ଏହି ମାମଲାର ପୁନର୍ବିଚାର କରାଯିବ, ଯାହା ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଦେଶ ଦେବାକୁ ଯାଉଛି, ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଏହି ମାମଲାର ବିଚାର କରିବାକୁ ଯାଉଥିବା ବେଳେ ଏହି ରାୟରେ ମୁଁ ଦେଇଥିବା କୌଣସି ମତାମତ ଦ୍ୱାରା ଆଦୌ ପ୍ରଭାବିତ ହେବେ ନାହିଁ " ।

ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଶ୍ରୀ ସିହ୍ନା ଦୁଇଟି ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମତଃ, ସେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 417 ଅନୁଯାୟୀ, ଯାହା ଦୋଷ ମୁକ୍ତି ଆଦେଶ ବିରୋଧରେ କେବଳ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ଆବେଦନ କରାଯାଇପାରିବ ବୋଲି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାଏ, ଏକ ଘରୋଇ ପକ୍ଷର ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଆବେଦନ ଅଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ଧାରା 439ର ଉପଧାରା (4) ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଦର୍ଶାଇଥିଲା ଯେ, ଏହି ମାମଲାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ତଥ୍ୟର ଫଳାଫଳକୁ ଓଲଟାଇ ଦେଇ ନିଜର ପୁନ ନିରୀକ୍ଷଣ କ୍ଷମତାକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିଥିଲେ । ଆମେ ଭାବୁଛୁ ଯେ ଶ୍ରୀ ସିହ୍ନାଙ୍କ ପ୍ରଥମ ଯୁକ୍ତି ଉପରେ କୌଣସି ମତ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଅନାବଶ୍ୟକ, ବିଶେଷକରି ଯେହେତୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ହୋଇନାହିଁ, ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ତାଙ୍କର ଦ୍ୱିତୀୟ ଏବଂ ବିକଳ୍ପ ଯୁକ୍ତିଟି ବଳବତ୍ତର ରହିବା ଉଚିତ୍ ।

ଉପରୋକ୍ତ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ରାୟରୁ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିବ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଏହି ମାମଲାରେ ପ୍ରମାଣକୁ ପୁନଃ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କ ତଥ୍ୟଗତ ନିଷ୍କର୍ଷ ସହିତ ଏହି ଆଧାରରେ ଅସହମତ ଥିଲେ ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକ ବିକୃତ ଥିଲା ଏବଂ ବାସ୍ତବ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣର ଅଭାବ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲା । ସେ ଆହୁରି ଆଗକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ, "ନିମ୍ନ ଅଦାଲତଙ୍କ ରାୟ କେତେ ବିକୃତ" ସେ ବିଷୟରେ ଅତି ସ୍ପଷ୍ଟ ଶବ୍ଦରେ ପ୍ରକାଶ କରି ସେ ସୂଚିତ କରିଥିଲେ ଯେ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷଙ୍କ ପ୍ରମାଣରେ ଥିବା ଅସଙ୍ଗତି ଏବଂ ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତି ଯାହା ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କୁ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ କାହାଣୀକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିଥିଲା, ଏହି ଉପସଂହାର ପାଇଁ କୌଣସି ଯଥାର୍ଥ ଆଧାର ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲା ଯେ ସେମାନଙ୍କ ମାମଲା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାରେ ଅଭିଯୋଜକ ପକ୍ଷ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର

ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଦୋଷ ମୁକ୍ତି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନରେ ଅନୁସନ୍ଧାନର ପରିସରକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ତର୍ଜମା କରିନଥିଲେ । ଯଦିଓ ଧାରା 439ର ଉପଧାରା (1) ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ନିଜ ଇଚ୍ଛାନୁସାରେ, ଧାରା 423ରେ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଯେକୌଣସି କ୍ଷମତାର ଉପଯୋଗ କରିବାକୁ ପ୍ରାଧିକୃତ କରେ, କିନ୍ତୁ ଉପଧାରା(4) ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବେ "ଦୋଷମୁକ୍ତିର ଏକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଦଣ୍ଡବିଧାନରେ ପରିଣତ କରିବାର କ୍ଷମତା" କୁ ବାଦ ଦିଏ । ଏହାର ଅର୍ଥ ଏହା ନୁହେଁ ଯେ ଦୋଷ ମୁକ୍ତି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଘରୋଇ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ସମୟରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଧିଗତ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟିର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରମାଣର ପୁନଃ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିପାରିବେ ଏବଂ ଯେଉଁ ତଥ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ଦୋଷ ମୁକ୍ତି ଆଧାରିତ ଥିଲା, ତାହାର ଫଳାଫଳକୁ ଓଲଟାଇ ଦେଇ ପାରିବେ, ପରନ୍ତୁ ଏହା କେବଳ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ଏବଂ ତାଙ୍କ ଉପରେ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଦେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୀମିତ ରହିବ । କେବଳ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ "ବିକୃତ" ଏବଂ "ଦୃଷ୍ଟିକୋଣର ଅଭାବ" ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ କରି, ମାମଲାରେ ପ୍ରମାଣର ତର୍ଜମା ଉପରେ ଆଧାରିତ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିରପେକ୍ଷ ତଥ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟବେସିତ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବଦଳାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ଏହା ହେଉଛି ତାହା ଯାହା ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟର ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ଆମ ମତରେ ଏକ ଘରୋଇ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷ ମୁକ୍ତି ବିରୋଧରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ କରିପାରିନାହାନ୍ତି । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ, ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଧୀଶ କେବଳ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ନକରି, ପୁନଃବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଭାବରେ ଉପ-ଧାରା (4)କୁ ପାଳନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ମାମଲାର ପୁନଃବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ, ତାଙ୍କ ରାୟରେ ଥିବା କୌଣସି ମତ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହେବା ଅନୁଚିତ ବୋଲି ଚେତାଇ ଦେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ସେ ଓଲଟ ଚାଲ ଚଳାଇଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ମାମଲା ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା କୌଣସି ଅଧସ୍ତନ ନ୍ୟାୟିକ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଅଭିଯୋଜନ ପକ୍ଷ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ବିଶ୍ୱସନୀୟତା ଏବଂ ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ରାୟରେ ପ୍ରକାଶିତ ଦୃଢ଼ ମତକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା କଷ୍ଟସାଧ ହୋଇପାରେ ।

ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଏହି ମାମଲା ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଯେଉଁ ଢଙ୍ଗରେ ଏହି ମାମଲାକୁ ବିଚାର କରିଥିଲେ, ତାହା ତାଙ୍କ ପୁନରୀକ୍ଷଣ କ୍ଷମତାକୁ

1951

ଲୋଗେନ୍ଦ୍ରନାଥ ଝା
ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ବନାମ
ଶ୍ରୀ ପୋଲାଇଲାଲ
ବିଶ୍ୱାସ

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ପତଞ୍ଜଳି
ଶାସ୍ତ୍ରୀ

ଅତିକ୍ରମ କରିଥିଲା ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲାର ପୁନର୍ବିଚାର ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ଆମେ ରଦ୍ଦ କରୁଛୁ ଏବଂ ଦୌରା ବିଚାରପତି ଦେଇଥିବା ଦୋଷମୁକ୍ତି ଆଦେଶକୁ ପୁନଃସ୍ଥାପନ କରୁଛୁ ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତିନିଧି: *କୁନ୍ଦନ ଲାଲ ମେହେଟ୍ଟା ।*

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷା ରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ଲେଙ୍କା,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ